



ΤΟΚΚΑ

ISSN 1986-2989

MΑΡΤΙΟΣ – ΜΑΡΤ 2011 SAYI / ΦΥΛΛΟ: 31

FES'in işbirliğinde BİL BAN – İKME yayın organı / Ko vñ έκδοση BİL BAN – İKME σε συνεργασία με το FES

ÜCRETSİZ / ΔΩΡΕΑΝ

ΚΥΠΡΙΑΚΟ: Το «κλειδί» της λύσης η κοινή δράση με τους Τ/κ

Θέμος Δημητρίου

Πρόσφατα, ένας ευρωβουλευτής κα ένας δήμαρχος κατεχόμενης πόλης, συζητώντας για την πολιτική κατάσταση, έκαναν με βεβαιότητα μια νέα πρόβλεψη για το Κυπριακό. Η λύση, έλεγαν, θα είναι γεγονός τον Σεπτέμβριο. Η Τουρκία δεν θέλει να μείνει έξω από το χορό της αξιοποίησης των κοιτασμάτων φυσικού αερίου στην περιοχή της Κύπρου και ο μόνος τρόπος να το πετύχει είναι να λύσει το Κυπριακό. Χωρίς εκλογές στην Κύπρο και την Τουρκία να αποτελούν πια τρία για εθνικές εξάρσεις και ακίστη υπερβολές, τόσο στην Κύπρο όσο και στην Τουρκία θα επικρατήσει ψυχρομηλογκή και θα έχουμε επιτέλους το τέρμα αυτού του ατέρμονα εφάλλη.

Το πρόβλημα με την πολιτική είναι το ίδιο με αυτό που ταλαιάζει τις περισσότερες αναλύσεις για το Κυπριακό. Ένα πολύπλοκο πρόβλημα υπεραπλουστεύεται και καταλήγει να ερμηνεύεται στη βάση μιας ή έστω πολύ λίγων παραμέτρων. Σήμερα, είναι στη μόδα η πολιτική συζήτηση για το αέριο. Δεν είναι λοιπόν παράξενο πως και το Κυπριακό θα περάσει στην σφαίρα-του, θα απογυμνωθεί από τις άλλες παραμέτρους και θα ερμηνευτεί η πορεία-του από τις σοροπές του δαμερσμού αυτού του πλούτου από τις χώρες της περιοχής.

Για να πούμε την αλήθεια, το φυσικό αέριο και η πιθανή ύπαρξη-του αναπό-

φευκτα θα επηρεάσει την πορεία του προβλήματος. Δεν είναι τυχαίο που η κυπριακή κυβέρνηση φρόντισε να προχωρήσει σε συμφωνίες με τις γειτονικές χώρες για το διαχωρισμό της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης γύρω από την Κύπρο. Φυσικά δεν ξέρουμε τι περιέχουν συμφωνίες όπως αυτή με το Ισραήλ και πόσο στο όνομα της εξασφάλισης ενός δυνατού, φιλοδοξού συμμάχου



στην κόντρα με την Τουρκία η κυβέρνηση Χριστόφια τείνει να θολώσει θέσεις αρχής σε σχέση με το παλαιό πρόβλημα. Ούτε και ξέρουμε ποιος θα είναι ο επιπτώσεως της αναταραχής στον Αραβικό κόσμο και ιδιαίτερα στην Αίγυπτο.

Ο υπεραπλουστεύσεως οδηγούν

πάντα σε ευκαρικές πολιτικές με εφήμερη αξία. Μπορεί να δίνουν πεστικές αναλύσεις σε ένα επιφανές επίπεδο, αλλά σύντομα χάνουν την εμβέλειά τους για να αντικατασταθούν από άλλες, ενώ πολλοί ασύμβατες αναλύσεις. Ας πάρουμε λίγη γεύση από το παρελθόν.

Δεθνοποίηση

Παραδοσιακά, η πολιτική της Κυπριακής Δημοκρατίας στηρίζεται στη θέση ότι

σπρώχνουν για λύση στο Κυπριακό. Το παράπονο της Κυπριακής Δημοκρατίας ήταν πάντα ότι τα Ηνωμένα Έθνη δεν ήταν σε θέση να επιβάλουν μια λύση.

Ο δεύτερος διεθνής χώρος όπου η Κύπρος αναζητούσε διακαίωση, ήταν η Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ έγινε με κύριο καθήκον τη λύση του Κυπριακού. Το ΑΚΕΛ άλλαξε την αντιευρωπαϊκή του θέση όχι γιατί πείστηκε πως η ΕΕ δεν οικονομικές και πολιτικές προοπτικές στην Κύπρο, αλλά για το χατίρι της πολιτικής λύσης του Κυπριακού.

Τα πράγματα άρχισαν να αλλάζουν όταν ο τουρκοκυπριακός κινήτοπος ανέτρεψαν τον Ντενκτάς και έδωσαν τη δυνατότητα για πραγματική ελπίδα για λύση. Το σχέδιο Ανάν, που μέχρι τότε αποτελούσε το λάβαρο της ελληνοκυπριακής ηγεσίας (συμπεριλαμβανομένου και του Τάσσο Παπαδόπουλου) άρχισε να αποκτά στην αρχή μικρές ασάφειες και δυσλετουργίες, μετά προβληματικές λεπτομέρειες που χρεάζονταν αλλαγές χωρίς αλλαγή στις σοροπές (και πάλι σύμφωνα με τον Τάσσο Παπαδόπουλο) για να γίνει καταστροφικό στην τελική ευθεία για το δημοψήφισμα.

Αυτό οδήγησε στη σύγκρουση τόσο με τον ΟΗΕ όσο και με την ΕΕ. Ξαφικά, ο σύμμαχοί-τους έγιναν εχθροί, η παρέμβαση των ξένων που τόσο εκπαρούσαν

(συνέχεια σελ. 2)

Çözümün “anahtarı”: Kıbrıslı Türklerle ortak hareket etmeliyiz

Themos Dimitriou

Geçtiğimiz günlerde, siyasi durum hakkında fikir alışverişinde bulunan bir AB milletvekili ile işgal bölgelerindeki bir kentin Belediye başkanı, kendilerinden gayet emin bir şekilde, Kıbrıs sorunu ile ilgili şu öngöründe bulunmuşlar: Eylül ayında çözümün gelmesi kaçınılmazdır. Çünkü, Kıbrıs civarında yer alan doğal gaz kaynaklarından mahrum kalmak istemeyen Türkiye'nin bunu başarmasının tek yolu Kıbrıs sorununu çözmektir. Seçimlerin Kıbrıs ve Türkiye'de artık milliyetçi tirmanış ve popülist aşırılıklara sebebiyet vermediği zaman, hem Kıbrıs, hem de Türkiye'de daha serinkanlı bir mantık hakim olacak ve işte o zaman bitmek bilmeyen bu kabusun sonu gelecektir.

Yukarıdaki yaklaşımla ilgili sorun Kıbrıs sorunuyla ilgili çoğu analizi meşgul eden sorunla aynıdır aslında: çok katmanlı bir sorun gittikçe daha karmaşık bir hal almakta ve sonuç olarak bir ya da çok kısıtlı parametreler çerçevesinde yorumlanmaya mahkum bırakılmaktadır. Bugün, doğal gaz ile ilgili tartışmalar çok moda görünüyor. Bu durumda, Kıbrıs sorununun da bu tartışmaların içinde yer almasında garipsenecek bir taraf yok; diğer parametrelerden soyutlanarak çözüm sürecinin doğal gazın bölge ülkeleri tarafından paylaşılmasının yol açacağı dengeler perspektifinden yo-

rumlanması doğaldır.

Gerçeği söylemek gerekirse, doğal gaz ve bu coğrafyada bulunması ihtimalinin sorunun gidişatını engellemesi kaçınılmazdır. Kıbrıs hükümetinin komşu ülkelerle Kıbrıs'ın



çevresindeki kendine münhasır ekonomik bölgenin paylaşılması ile ilgili anlaşmalar yapması şans eseri değildir. Tabii, örneğin İsrail ile yapılan anlaşmada olduğu gibi, bu anlaşmaların ne içerdiğini ve Türkiye ile zıt, ama diğer taraftan da güçlü, batı dostu bir ittifak kazanmak adına Filistin meselesiyle ilgili olarak prensiplerini ne dercede bulandırmaya niyetli olduğunu bilemiyoruz. Diğer taraftan, Arap dünyası ve özellikle de Mısır'daki ayak-

lanmanın sonuçlarından neler çıkacağını bilmek de zor.

Olayları aşırı derecede basite indirgeme daima gelip geçici değere sahip fırsatçı politikalara yol açmıştır. Bu yaklaşımlar yüzeysel bir seviyede

ikna edici analizler getirebilirler belki, ama kısa bir süre içinde etkilerini kaybederek yerlerini daha başka, çoğunlukla gerçekle uyumsuz analizlere bırakırlar. Şimdi, isterseniz geçmişe dair kısa bir yolculuğa çıkalım.

Uluslararasılaştırma

Geleneksel açıdan bakıldığında, Kıbrıs Cumhuriyeti'nin siyaseti adaletin kendisinden yana olduğu tezine dayandırılarak gelmiştir hep. Türkiye, askeri güç açısından daha üstün olsa

da, mücadeleyi başarıyla sürdürmek için gerek etik, gerekse hukuksal temel minik Kıbrıs'ın yanındaydı. Böylelikle, Birleşmiş Milletler'in protesto bildirimleri yayımlaması ve Kıbrıs sorununun çözümü için iteklemesi her zaman olumlu karşılanırdı. Kıbrıs Cumhuriyeti'nin her zaman dile getirdiği şikayeti Birleşmiş Milletler'in çözümü empoze edecek durumda olmaması yönündeydi.

Kıbrıs'ın haklı çıkmak için can attığı bir diğer uluslararası yer de Avrupa Birliği'ydı. Kıbrıs'ın AB'ye alınması Kıbrıs sorununun çözüleceği temel gerekçesiyle onaylanmıştı. AKEL, AB'nin Kıbrıs'a ekonomik ve kültürel vizyonlar sağlayacağına ikna olduğundan değil, sırf Kıbrıs sorununun çözümü hatırına Avrupa karşıtı pozisyonunu değiştirmişti.

Esas durumu değiştirense Kıbrıslı Türkler'in Denктаş'ı devirerek çözüm için gerçekten umut edilebileceğini göstermeleriydi. O döneme kadar Kıbrıs Rum liderliğinin (Tassos Papadopoulos da dahil olmak üzere) “flaması” olarak bakılan Annan Planı'nın ilk önce birtakım belirsizliklerinden, işlevselliğinden şüphe edilmeye başlandı, daha sonra sorun çıkaran bazı ayrıntıların dengelerde değişiklik yapılmadan değiştirilmesi gerektiği tezi savunularak son aşamada da (yine Tassos Papadopoulos tarafından) referandumda “yıkım” olarak nitelendi.

(Devamı sayfa 2'de)

